

[Pelle Voigt]

»Jeg bliver nødt til at stille ministeren et meget klart og kort spørgsmål og bede om et klart, kort svar: har USA deployeret et LPAR, altså en large phased array-radar, ved Thule her for nylig, eller har man ikke?«

Og udenrigsministeren svarede, jeg citerer:

»Til det sidste: jeg kan ikke på stående fod huske alle de forkortelser. Tag nu at være lidt rimelig i debatten! Jeg har tidligere brugt udtrykket studentikost vigtigmåseri om den måde, man diskuterer på. Jeg synes, vi skal være lidt rimeligere over for hinanden.«

Den 18. februar 1987 var udenrigsministeren altså på et spørgsmål her i salen, som han oven i købet fik oversat, ikke i stand til at overskue udtrykket large phased array-radar. Det synes jeg siger noget om, hvad for et diskussionsniveau vi har, og hvad det er for problemer, vi står over for, når vi ønsker denne sag gennemgået og afklaret.

Allerede da redegørelsen, som vi diskuterer her i dag, blev givet i det udenrigspolitiske nævn, krævede SF den offentliggjort, og da vi ikke var fuldstændig klar over, hvad det var, ministeren agtede at offentliggøre efter nævnsmødet, gjorde vi meget ud af at understrege, at vi syntes, at det var kolossalt vigtigt, at netop den erklæring, som var blevet givet til det udenrigspolitiske nævn, kom til offentlighedens kendskab og kom til det grønlandske folks kendskab. Det er også sket.

Det pres, som ministeren blev udsat for, og som førte til, at redegørelsen blev offentliggjort, blev skildret i tv-avisen, hvilket gjorde ministeren så hysterisk, at han indgav en officiel klage, som naturligvis blev totalt afvist. Men jeg synes, at det er endnu en dokumentation af ministerens manglende greb om den her sag.

Efter at redegørelsen er fremkommet, er den systematisk blevet pillet fra hinanden i den offentlige debat, først og fremmest igennem en række af de artikler og debatindlæg, der har været i Information. Så sent som i dag retter en af de mest fremtrædende eksperter, der overhovedet findes i USA på ABM-området, et direkte angreb på udenrigsministeren for uvederhæftighed i sin fremstilling af disse sager på et spørgsmål fra hr. Albrechtsen. Og i tirsdags demonstreredes det i en lang, indsigtfuld artikel, hvordan ministeren helt klart endnu ikke kan eller vil

forstå, hvordan ABM-traktaten er skruet sammen.

Der er blevet gjort et stort nummer ud af i debatten her – det skete også i spørgetiden i går ved forsvarsministerens mellemkomst – at fremstille de relativt forsigtige formuleringer, som er kommet fra de amerikanske eksperter side, som en indirekte tilslutning til regeringens standpunkt, hvad der naturligvis ikke er belæg for. Men det er da med velberåd hu, at disse amerikanske eksperter og vi, der har været med til at rejse debatten i Danmark, taler om en mulig overtrædelse af ABM-traktaten. Vi ønsker nemlig, at ABM-traktaten skal eksistere videre og skal overholdes. Vi ønsker, at USA og Sovjetunionen når frem til en forståelse om en fælles fortolkning af traktaten, sådan at dette meget vigtige nedrustnings- og afspændingsinstrument kan overleve, i hvert fald indtil den nuværende amerikanske administration har trukket sig tilbage, den amerikanske administration, Reaganregeringen, som i øjeblikket gør alt for at underminere ABM-traktaten og ikke lægger skjul på, at det er det, den er ude på.

Vi har hørt, at den danske regering er uenig i disse nye amerikanske fortolkninger af traktaten. Derfor virker det ekstra besynderligt, at det netop er den amerikanske administrations argumenter i halvfordøjet form, som vi finder fremlagt i udenrigsministerens redegørelse.

Uden at vi skal fortabe os i lange tekniske diskussioner omkring redegørelsen vil jeg godt gøre endnu et kort og fortvivlet forsøg på at påpege blot nogle af ministerens fejltalinger og forglemmelser.

Ministeren kunne som sagt ikke klart i spørgetiden onsdag den 18. februar 1987 besvare, om USA havde deployeret et stort phased array-radarsystem i Thule. Problemet er, at indrømmer han, at man har deployeret et sådant anlæg, så er traktaten klart overtrådt, for en sådan deployering må ikke finde sted. Efter USAs egen definition betyder udtrykket deployere, at man anbringer eller placerer en sådan radar på en bestemt lokalitet; det er den amerikanske, officielle definition på, hvad deployering betyder. Det er naturligvis fuldstændig umuligt at påstå, at det ikke lige præcis er det, der har fundet sted i Thule.